

Kraków The Host City: Historie - Odcinek 13 pt.: Orbisowski Kraków

2022-01-31

Rozwojem zagranicznego ruchu turystycznego w Polsce zajmowało się wiele organizacji, w tym społecznych i politycznych. Przykładowymi organizatorami byli m.in.: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Związek Młodzieży Socjalistycznej, Zrzeszenie Studentów Polskich, Polski Komitet Olimpijski, Biuro Wczasów i Turystyki Związku Nauczycielstwa Polskiego, Spółdzielnia Turystyczno-Wypoczynkowa „Turysta” i Ogólnokrajowa Spółdzielnia Turystyczno-Wypoczynkowa „Gromada”.

Jednak najważniejszym organizatorem tego ruchu było Polskie Biuro Podróży „Orbis”, które powstało w 1920 roku we Lwowie. Założycielami biura byli bankierzy Ernest Adam, Maksymilian Liptay i Józef Radoszewski, posłowie dr Władysław Kesłowicz i hrabia Aleksander Skarbek oraz prawnik Ożjasz Wasser. Obrali za cel stworzenie biura podróży o międzynarodowym standardzie obsługi i jednocześnie instytucję, która umożliwiłaby obywatelom podróże zagraniczne.

Biuro podróży rozwijał się intensywnie, w pierwszych pięciu latach działalności jego właściciele utworzyli 28 oddziałów. W 1928 roku Orbis uzyskał status narodowego biura podróży, a w 1933, po zakupie jego akcji przez państwowy bank PKO, siedziba spółki została przeniesiona do Warszawy i to wówczas powstał znak handlowy Orbisu. Przedsiębiorstwo w 1939 roku dysponowało 136 oddziałami w Polsce i 19 za granicą, zatrudniając 500 osób oraz czterema hotelami oferującymi łącznie 360 pokoi. A co ciekawe z usług firmy skorzystało 5 mln osób na początku lat 30. XX wieku. W Krakowie oddział biura mieścił się przy Rynku Głównym nr 41. Kamienica ta została zaprojektowana przez architekta Adolfa Szyszko-Bohusza na zlecenie wiedeńskiego Towarzystwa Ubezpieczeniowego „Feniks” na początku lat 30. XX wieku.

Oferta orbisowska była niezwykle bogata – skupiała się na sprzedaży biletów komunikacji krajowej i międzynarodowej (bilety kolejowe, lotnicze, autobusowe, okrętowe, promowe), sprzedaży wycieczek zagranicznych, organizację indywidualnych wyjazdów turystycznych. Przeglądając czasopismo „Podróże i Turystyka” z początku lat 60. Ubiegłego wieku można zapoznać się z ówczesną ofertą Orbisu. I tak, dla turystów przyjeżdżających do Polski w wycieczkach grupowych Orbis oferował dziewiętnaście tras po kraju. A już w 1963 roku ta liczba wzrosła do 36 programów wycieczek. Trasy zostały tak przemyślane, aby umożliwić poznanie, w ciągu stosunkowo krótkiego czasu, najciekawsze regiony naszego kraju. Interesującym przykładem może być 12-dniowa wycieczka „Wokół Polski”. Proponowana trasa prowadziła – z Warszawy przez: Puławy – Kazimierz Dolny – Lublin – Sandomierz – Rzeszów – Łańcut – Kraków – Zakopane – Oświęcim – Częstochowę – Opole – Wrocław – Kalisz – Poznań – Gniezno – Kruszwicę – Toruń – Włocławek – Żelazową Wolę z powrotem do Warszawy. Również ze stolicy rozpoczynały się i kończyły nieco krótsze wycieczki 9-dniowe. Każda z nich obejmowała jeden z regionów Polski, np.: Polska Południowa, której trasa wiodła przez Podhale i Tatry czy Polska Południowo-Zachodnia podczas której turyści mogli zwiedzić Wielkopolskę i Śląsk. Oferowane także programy dostosowane do określonych zainteresowań uczestników – „Folklor Polski”, „Flora i fauna Polski Południowej”, „Architektura Polski”. Wycieczka dla miłośników sztuki ludowej wiodła z Warszawy przez: Kadzidło – Opoczno – Kielce – Łysą Górę – Kraków – Zakopane – Szczawnicę – Żywiec – Koniaków – Istebną – Katowice – Łowicz.

W 1971 roku Orbis uzyskał zgodę rządu na budowę hoteli według zachodnich standardów i przez zachodnich wykonawców w drodze przetargów, w oparciu o kredyt dewizowy. Dzięki temu w kolejnych latach oddano do użytku hotele: Forum i Victoria w Warszawie, Kasprowy w

**Magiczny
Kraków**

Zakopanem. Wybudowano wtedy także sześć Novoteli. W 1979 roku obsłużono 1,5 mln gości w Polsce, a liczba klientów korzystających z usług biura podróży sięgnęła 12,2 mln.

Sytuacja na krakowskim rynku hotelarskim cechowała się stagnacją inwestycyjną do połowy lat 60. XX wieku. Działały hotele z przedwojenną tradycją, otworzono jedynie kompleks sportowy z hotelem „Korona” w 1957 roku oraz 6 lat później „Dom Turysty”. Dopiero 22 czerwca 1965 roku otworzono obiekt hotelarski, który był wówczas wzorcem pod względem, funkcji, standardu i formy w kraju. O szczegółach tej polskiej inwestycji przeczytają Państwo w kolejnym odcinku, na który już teraz serdecznie zapraszamy¹²

Na zdjęciu Biuro podróży "Orbis", Rynek Główny 41, 1932r., Agencja Fotograficzna "Światowid", wł. MHK.

Autor: Katarzyna Janik